

MARNIXRING

Land van Loon-Nieuw Eyck

een online activiteit in coronatijd
november 2020

Bloemlezing

gedichten

gekozen

door de

leden



Reinhilde Bovend'aerde

Ik hou van jou 't meest

Ik hou van lente en van lichten, van kleuren
ik hou van zon op een bloesemboom,
ik hou van bloemen die pas opengeuren
en van een dag als een sprookjesdroom.

Ik hou van gloed op de zomervelden,
golven als bloed in een zee van vuur.
Ik hou van wingerd die herfst komt melden,
purperrood aan de oude muur.

Ik hou van zon en van sneeuw op de bomen
ik hou van sterren bij winternacht,
ik hou van bergen, getoverd in dromen,
wenkende toppen: geheime kracht.

Ik hou van klanken en kleurengewemel,
ik hou van schoonheid die stilstaan doet,
ik hou van kinderen met ogen vol hemel
en van mensen die vroom zijn en goed.

Ik hou van mijn "lief", die schone vrouwe
en van "haar alleen" 't meest van al.
Ik ga door 't leven met innig betrouwen
daar Zij me lieven en helpen zal.

(Opdat je nimmer meer bang zoud zijn.)

Frans Bovend'aerde

Een liefdesgedicht van de hand van mijn vader Frans Bovend'aerde.

Mijn mama heeft mij vaak verteld dat papa een echt romanticus kon zijn en zijn gedachten en gevoelens meermaals neerpende in prachtige gedichten. Wanneer ik vroeg om eens een inkijs te krijgen, vonden zij steeds een excuus om het op de lange baan te schuiven.

Na papa's overlijden in 2012 (wat vliegt de tijd toch snel) ben ik bij het leegmaken van een lade op een blikken koekendoos gestoten en vond ik ... inderdaad ... een ware schat aan creaties van deze ongelooflijk getalenteerde man.

Geniet mee van zijn ode aan mijn mama Mia!

Lo Clijsters

AFSTAND

Ik meet de afstand
Tussen mensen die me handen geven
Getallen zijn niet exact genoeg.
Woorden schieten hier
Te ver.

Ik draag een jas
Te zwaar voor deze zwakke schouders
Van onverschilligheid en zoek een plant
Die bitterkruid wordt
Genoemd. Kijken of er bloemen op groeien.
Misschien zijn ze wel mooi.

ACUUT NAUWGEZET

acuut nauwgezet springt je chronische ziekte
slordig met je lichaam om. Naarmate het zoeken
naar vordering in het zoeken naar een dader vordert
krommen je vingers zodat
telkens je een schuldige probeert aan te wijzen
alle vingertoppen naar je lichaam staren
en als een examenuitslag, geslaagd
met grootste onderscheiding en felicitaties van de jury
zo bekroonde een verpleegster je met fantasietjes
van een gezonde.

eens, gelukkige, zal je een verveling ontwikkelen
die kan tellen

in een tafereel van vermenigvuldigingstafels
hoe de dagen poot voor poot als een ara
zullen voortkruipen.

een gedicht te lezen
is wandelen
door ruïnes :
groots uit puin
de burcht
weten rijzen
en zien
hoe onvoltooid

Is de toekomst dan toch te bereiken?

wat maakt de avond
onvermoeibaar melancholisch

Goeie tijden worden
traag gewonnen.

Elk gedicht is een beetje
sterven.

“Geen scheermes
scherper
dan gewiede hoop “

De vleugels van mijn dromen
zwijgen in hun eigen taal.

Schemerige sperwer van de tijd,
sla je klauwen om je schaduw
en gids mij
op mijn vlucht.

“Hij snijdt zich
aan de scherven van
haar hoop.
Zij bewaart
brieven die hij
nooit geschreven heeft.”

In de glooiing van haar wang
smelt de zon
langs tranen naar omlaag
Het schokt me plots
te beseffen dat ze huilt.

Niet IK maar de tijd
begint te lopen
tel nu maar af
mijn dagen worden graf

kom nu blaren
van de heesters af
het is uw tijd

wervel met zijn ziel
doorheen de dromen

tot in het windstille
van Gods thuis

Johan Clijsters

Ik heb voor jullie enkele gedichten gekozen van mijn jongste broer Johan. Op 16 januari 2005 stierf hij op 43-jarige leeftijd na een lange ziekte. (https://nl.wikipedia.org/wiki/Johan_Clijsters)

Zijn gedichten en tekeningen zijn vaak zeer “donker” en gaan over pijn, dood, ontgoocheling maar ook over vreugde en hoop. Vanuit zijn rolstoel en bed, vanachter zijn werktafel, observeert hij mensen en hun gedragingen en hij beschrijft die zeer raak. Zijn gedichten en poëtische beslommeringen zijn erg herkenbaar in onze vreemde corona-tijd.

Wat is geluk

Omdat geluk een herinnering is
bestaat het geluk omdat tevens
het omgekeerde het geval is,

ik bedoel dit: omdat het geluk ons
herinnert aan het geluk achtervolgt het
ons en daarom ontvluchten wij het

en omgekeerd, ik bedoel dit: dat wij
het geluk zoeken omdat het zich
verbergt in onze herinnering en

omgekeerd, ik bedoel dit: het geluk
moet ergens en ooit zijn omdat wij dit
ons herinneren en ons dit herinnert.

Rutger Kopland

Ik heb dit gedicht gekozen omdat ik hou van doordenkers, van de paradox van blijven zoeken om slechts af en toe, zelden, misschien nooit (?) te vinden, en toch door te gaan. Gelukkig zijn, succes in ondernemen, ambitie in het algemeen ...

Het gedichtje vond ik in het boek "De kunst van het gelukkig zijn" van psychiater Dirk De Wachter. Het is van Rutger Kopland (Nederlander, 1934-2012), echte naam Rutger van den Hoofdakker.

Als psychiater was hij een autoriteit op het gebied van depressiebestrijding en speelde hij een belangrijke rol bij de herintroductie van de elektroshocktherapie. Hij bracht meer dan 10 dichtbundels en ook veel essays uit.

Hij weigerde de titel "Dichter des Vaderlands" (cf. Wikipedia)

Odi et amo

*Odi et amo. Quare id faciam, fortasse requiris?
Nescio, sed fieri sentio et excrucior.*

Ik haat je en
ik heb je lief.
Waarom?
ik weet het niet
ik doe het toch
ik voel het en
ik ga eraan kapot.

Ik haat en ik heb lief. En ach,
de reden kan ik niet vertellen.
Ik voel het slechts, en dag na dag,
blijft het me onafgebroken kwellen.

Catullus (°ca 84 - °ca 54)

Over politici

Van 's ochtends tot 's avond, op zon- en werkdagen,
verdringen volksvertegenwoordigers en senatoren
zich nu op de markt; ze zijn er niet weg te slaan.
Allemaal hebben ze maar één doel en één talent:
je bedriegen waar je bijstaat, met de ellebogen werken,
naar de gunst van het publiek dingen, doen of ze 't menen
en intussen intrigeren in een strijd op leven en dood ...

Lucilius (°180 - °102)

de grondlegger van de Romeinse satire in verzen

Klasse

Tijdens het sporten stak Afer
zijn schatrijke vrouw in het hart.
Tijdens het sporten was Afer
altijd al een klasse apart.

Martialis (°ca 40 - °104)

Epigrammen (direct, aanvallend, soms grof)

Op een criticaster

“Ze zijn te lang, jouw epigrammen!”
Aldus pleeg jij mij af te kammen.
Maar wat er bij jou zelf aan schort?
Jij schrijft er geen: ze zijn te kort!

Zoals te verwachten viel, ging ik even snuisteren in de antieke poëzie met enkele bekende of minder bekende tekstjes.

Ik zag een dode vogel

Ik zag een dode vogel in de tuin.
Ik ging bij hem staan en keek.
De wind bewoog het gras,
maar niet de vogel.
Dood heeft iets met roerloosheid.

Dan dat vieze vlies,
die dode ogen,
lege blik.
Dat staren uit het niets.
Dood, een spiegel
van onzichtbaarheid.

Ik bleef staan en kijken
naar de vogel op de grond.
De wind beroerde zacht het gras.

R.G. Minnekeer

Het gedicht komt uit het gedichtenbundel **Cum Laude**.

Dit gedicht spreekt mij aan door zijn eenvoud, over de dood wordt niet veel gesproken maar maakt deel uit van ons zijn. Ik heb zelf ook een vogelren en af en toe gaat een vogel wel eens dood en inderdaad als je het beestje ziet liggen, krijg je het gevoel wat de dichter schrijft. De dood is iets onoverkomelijks en roerloos maar er zijn ook veel vragen over wat erna komt.

Voor alle duidelijkheid: ik ben niet obsessief bezig met de dood, integendeel, maar de eenvoud van het gedicht spreekt mij aan.

Vriendschap

Vriendschap
is als een bergbeekje.
Heel onschuldig
ontspringt het.
Zonder programma
volgt het zijn eigen loop.
Standvastig
maar overal in beweging.
Het houdt van klaarheid,
het kabbelt en klatert,
het laaft en verfrist.

En het blijft stromen.
Waar iets het hindert
zoekt het behendig
een andere weg.
Van alle herinneringen
voert het de schoonheid
zowel als de onmacht
ongenoemd
met zich mee.

Kris Gelaude

(uit: *Zonder woorden kan je niet*)

Poëzie

Zoals je tegen een ziek dochtertje zegt:
mijn miniatuurmensje, mijn zelfgemaakt
verdrietje, en het helpt niet;
zoals je een hand op haar hete voorhoofdje
legt, zo dun als sneeuw gaat liggen,
en het helpt niet:

zo helpt poëzie.

Herman De Coninck

Toen gevraagd werd om een gedicht te kiezen, vroeg ik mezelf af wat je met zo een gedicht eigenlijk zou willen of kunnen bereiken. Wat is de waarde van poëzie, vooral in deze moeilijke tijden? En dan kwam ik uit bij een gedicht van Herman De Coninck, met name een kort gedicht (maar het moest liefst kort zijn...) uit de bundel "Met een klank van hobo". Het handelt precies over de zin en de kracht (of onmacht?) van poëzie en draagt dan ook de toepasselijke titel...

Corona

Als die venijnige
ijzerenheinige
virusjes die je niet ziet
als die rond-hoppende
in de war schoppende
piepkleine stukjes verdriet
weg zullen kwijnen
en daarna verdwijnen
dat nergens nog een overschiet
dan zal ik je kussen
maar ja, ondertussen
doe ik dat maar niet.

Joke van Leeuwen

in *DICHTER*, tijdschrift met poëzie voor kinderen van 6 tot 106

Ik vind dit een toepasselijk gedichtje in deze tijd.

Wereld

we weten 't allemaal, 't is er een bende
't is er te eng, en te vijandig en te vol
het is in hoofdzaak grote rotzooi en ellende
op onze groene, blauwe, grijze, grauwe bol

't is haat en nijd, elkaar de pas afsnijden
en door de steden raast een 'rücksichtlos' geweld
maar of we vloeken, vechten, vallen, lachen, lijden
er staan weer altijd boterbloemen in het veld

er zijn nog immer die momenten van vervoering
al lijkt dat bolletje ook nòg zo negatief
tussen de puinhoop schemert altijd de ontroering
van mensen die nog zachtjes zeggen: 'k heb je lief

Toon Hermans

Aangezien ik een liefhebber ben van Toon Hermans heb ik het gedichtje "Wereld" van hem gekozen. Het is in deze tijd wel van toepassing denk ik.

Jos Nicolaes

soms
als de dingen uit elkaar
vallen ze juist goed

Rosita Driessen

Ik ben geen poëet, weet je, al kan ik poëzie wel smaken. Dus bleef me niets anders over dan 'plagiat' te plegen. Dit is een klein gedichtje, dat me wel aansprak. Waarom? Tja, ik zou het weer met een ander plagiat kunnen zeggen: "Elk nadeel heeft zijn voordeel" (Johan Cruyff).

Een uitgestoken hand

Graag overbrug ik de afstand
Ondanks het bestand
Van anderhalve meter afstand
Om u een uitgestoken digitale hand
Toe te steken als een zorgzame band
Door de Coronasituatie in ons land
Want alleen samen houden we stand
Ondanks berichten in media en krant
Zorg zo dat er niemand opbrandt
En dat deze digitaal uitgestoken hand
Doorgestuurd wordt als een band
Aan velen in ons aangeslagen land

Gertjan van der Kraan

Een gedichtje dat ik mooi vind, omwille van de zoektocht naar contact, samenhangigheid en de zorg voor elkaar wanneer fysieke contacten omwille van de pandemie verboden worden.

Vertrek van dochters

Ze moesten inderdaad gaan, ik had het gezien
aan hun gezichten die langzaam veranderden
van die van kinderen in die van vrienden,
van die van vroeger in die van nu.

En gevoeld en geroken als ze me kusten,
een huid en een haar die niet meer voor mij
waren bedoeld, niet zoals vroeger,
toen we de tijd nog hadden.

Er was in ons huis een wereld van verlangen,
geluk, pijn en verdriet gegroeid, in hun
kamers waarin ze verzamelden wat ze mee
zouden nemen, hun herinnering.

Nu ze weg zijn kijk ik uit hun ramen en zie
precies datzelfde uitzicht, precies die
zelfde wereld van twintig jaar her,
toen ik hier kwam wonen.

Rutger Kopland

Ondanks mijn beperkt poëtisch inleveringsvermogen vind ik dit mooi en aangrijpend. Het is een vrij bekend gedicht van Rutger Kopland.

Avondliedeke III

't Is goed in 't eigen hert te kijken
Nog even vóór het slapen gaan,
Of ik van dageraad tot avond
Geen enkel hert heb zeer gedaan;

Of ik geen oogen heb doen schreien,
Geen weemoed op een wezen lei;
Of ik aan liefdelooze menschen
Een woordeke van liefde zei.

En vind ik in het huis mijns herten,
Dat ik één droefenis genas,
Dat ik mijn armen heb gewonden
Rondom één hoofd, dat eenzaam was...;

Dan voel ik op mijn jonge lippen,
Die goedheid lijk een avond-zoen...

't Is goed in 't eigen hert te kijken
En zóó z'n oogen toe te doen.

Alice Nahon

uit *'Op zachte Vooizekens'* – 1921
De Nederlandsche Boekhandel – Antwerpen
A. W. Sijthoff's uitgeversmaatschappij – Leiden

Dit is zo een van die gedichten die in mijn tijd in de humaniora verplichte kennis waren. We moesten het volledig van buiten kennen. Het sprak ook wel tot de verbeelding, in zo'n college, tussen de paters, die continu bezig waren met moraal en ethiek.

Het blijft na al die tijd nog steeds mooi en spreekt nog steeds in op mijn moreel denken.

Loek Theelen

Als je echt van
iemand houdt
Iemand alles toevertrouwt
Een die echt weet
wie je bent
Ook je zwakke plekken kent

Die je bijstaat
en vergeeft
Een die 'naast' en
'in' je leeft
Dan voel je pas
wat leven is
En dat liefde
geven is.

Toon Hermans

Hoewel Toon Hermans al 20 jaar dood is (*Sittard 17 december 1916 – Nieuwegein 22 april 2000*), blijft hij iemand om nooit te vergeten. Met honderden gedichtjes en liedjes en zijn vele conferences blijft hij de favoriet van velen.

Sinterklaas incognito

In Maaseik kwam Sinterklaas
een keer incognito:
geen tabbaard om geen mijter op;
hij kwam er maar es zo,

als een gewone oude heer
met lange witte baard;
hij liet zijn zwarte knecht te huis
en in de stal zijn paard.

Je had hem nimmer zo herkend
in z'n geklede jas;
temeer, daar 't in de junimaand
en volop zomer was.

Hij nam als menig sterveling,
die zomerdag een bad;
en ieder vroeg, wat witte baard
daar in 't ondiepe zat.

Dan dreef hij, op een gummiband,
de pierenbak in 't rond,
en 't rare was dat ieder kind
dit niet bevreemdend vond.

Ze dachten: 'Wie is dat ook weer,
die met die lange baard?'
- maar niemand dacht aan Sinterklaas,
aan Piet en 't witte paard:

dat kwam omdat het juni was
en ongelooflijk heet;
niets, dat op deze junidag
aan winter denken deed. –

Maar nooit nog, op geen enkel feest,
genoot de bisschop zo;
hij is in juni hier geweest
en was incognito.

Jac. van Hattum

Mijn gedichtje gaat over de Sint en zwarte Piet, een herinnering uit de oude doos en hopelijk blijft **ZWARTE PIET** ook nog voor mijn kleinkinderen.

De herfst blaast op den horen

De Herfst blaast op den horen,
en 't wierookt in het hout;
de vruchten gloren.

De stilten weven gobelijnen
van gouddraad over 't woud,
met reeën, die verbaasd verschijnen
uit varens en frambozenhout,
en sierlijk weer verdwijnen.

De schoonheid droomt van boom tot boom,
doch alle schoonheid zal verdwijnen,
want alle schoonheid is slechts droom,
maar Gij zijt d' Eeuwigheid!

Heb dank dat Gij mijn weemoed wijdt
en zegen ook zijn vruchten.
Een ganzendriehoek in de luchten;
nu komt de wintertijd.
Ik hoor U door mijn hart en door de rieten zuchten.
Ik ben bereid.

Felix Timmermans (1886-1947)

In de eerste week van november ben ik met Liliane gaan wandelen in de hoge Kempen tussen Neeroeteren en Dilsen. Tijdens die wandeling moest ik spontaan denken aan dit gedicht: de gevallen bladeren, bosvruchten en de varens lieten ons onderweg de herfst ruiken, spinnenwebben hingen hier en daar tussen de takken van alvast ingeslapen struikgewas en ik verwachtte me elk moment aan de snoet van een ree of – stel je voor – een everzwijn! Het enige geluid kwam van de laatste bladeren die zich wanhopig vastklampten aan hun tak, ritselend in een zachte, koele bries én onze voetstappen, soms knerpend op grind, maar meestal zacht sloffend in het geelgroene gras langs zompige paadjes.

Het tweede deel van dit gedicht plaats ik eerder in het licht van de nieuwe etappe van mijn leven: het pensioen. Zonder al te negatief te willen zijn, is dit toch een fase die door iedereen als 'de laatste' gezien wordt. En ook al voel ik me niet 'oud', toch kun je niet meer spreken van 'jong': de schoonheid is inmiddels een voorbije droom, gelukkig worden mannen 'charmanter' naarmate zij ouder worden! 😊

Ik hoop de wintertijd nog geruime tijd op een afstand te houden, want bereid ben ik nog niet! Er zijn immers nog te veel dingen waar ik naar uitkijk; vooral dan de twee bijkomende kleinkinderen einde december, begin januari. Een zegening waar ik reikhalzend, maar soms ook een beetje weemoedig, naar uitkijk; weemoedig omdat het me doet denken aan de geboorte van onze eigen kinderen zoveel jaren terug. Terwijl ganzendriehoeken boven onze wandeling passeerden, deed de 'wintertijd' me ook denken aan mijn ouders en schoonouders, bij wie we in de afgelopen jaren regelmatig in de bres moesten springen. Ergens wel hoopgevend, zo'n ganzendriehoek: zij laten de wintertijd achter zich, op weg naar een betere omgeving en wij wachten op het weerzien in een nieuwe lente.

Mijn zuster Ursula

Mijn zuster Ursula
is goed in grammatica:
zij kan er meer van dan ik er van ken.
Kind, je weet niet wat een sufferd ik ben.

Soms denk ik dat ik het eindelijk snap:
Jan lijdend voorwerp in Jan krijgt een klap
en Marie werkt toch mee in Marie krijgt een kus
en Marie is het meewerkend voorwerp dus.
Allemaal fout, volgens mijn zus.

Mijn zuster Ursula
is goed in grammatica:
zij kan er meer van dan ik er van ken.
Kind, je weet niet wat een sufferd ik ben.

Soms denk ik dat het gemakkelijk is:
zijn is gezegde in Jan eet zijn vis,
was is het werkwoord in Ze is aan de was,
pas is een bijwoord in Pas op je pas,
Allemaal fout, mompelt de klas.

Mijn zuster Ursula
is goed in grammatica:
zij kan er meer van dan ik er van ken.

Soms denk ik dat ik een vondeling ben.
Maar ik word later veel beter dan zij,
want dan maak ik er bepalingen bij:
bepaling van rottig, bepaling van leuk,
bepaling van kriebel, bepaling van jeuk,
bepaling van deling, bepaling van breuk,
bepaling van botsing, bepaling van deuk.

Mijn zuster Ursula
is goed in grammatica:
zij kan er meer van dan ik er van ken.
Kind, je weet niet wat een sufferd ik ben.

Willem Wilmink

Moeilijk om zomaar een gedicht te kiezen. Moet het serieus zijn, mag het grappig, is het iets bekends, moet het met taal te maken hebben, moet het van een bekende dichter zijn of eerder van een miskende. Uiteindelijk kwam ik uit bij de Nederlander Willem Wilmink. Veel van wat hij heeft geschreven is heel bekend, ook al kent niet iedereen hem. Als neerlandicus was hij docent aan de Universiteit van Amsterdam, maar vooral was hij dichter, schrijver en zanger. Hij maakte deel uit van een schrijversgroep die schreef voor o.a. De Stratema-keropzeeshow, Het Klokhuis, De film van Ome Willem, Sesamstraat en Kinderen voor Kinderen.

De keuze is gevallen op een onbekend, grappig gedicht dat met taal te maken heeft.